

Rok 2025 będzie upływał nam pod znakiem budowania silnych i nowoczesnych powiatów, które skutecznie odpowiadają na potrzeby mieszkańców – mówi Prezes ZPP Andrzej Płonka, wskazując wyzwania, jakie czekają samorzady w najbliższych miesiącach.

W minionym roku samorząd powiatowy obchodził 25-lecie. Jak wspomina Pan te dwanaście miesięcy? Częściej czuć było smak miodu czy dziegciu?

Oczywiście – jak w każdym roku – bywało i słodko i gorzko. Czasem czuć było obydwie smaki naraz.

Niech zgadnę, ma Pan na myśli nową ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego?

Dokładnie tak. Nowa ustawa z jednej strony wprowadziła przepisy, które częściowo uniezależniają dochody samorządów z PIT-u i CIT-u od zmian w systemie podatkowym i z tego się cieszymy. Z drugiej strony, to wciąż nie jest rozwiązanie, które kompleksowo odpowiadałoby na nasze potrzeby. Nadal jesteśmy w miejscu, w którym nie możemy realizować swoich zadań publicznych na odpowiednim poziomie. Stabilność i przewidywalność finansowania jednostek samorządu terytorialnego, środki adekwatne do powierzanych nam zadań to coś o co zabiegamy od lat.

Gdzie jeszcze ta gorycz?

Z pewnością w rozwiązaniach zawartych w projekcie nowelizacji ustawy o finansach publicznych. Jesteśmy zawiedzeni postawą rządu, który stawia na działania korzystne dla budżetu państwa, kosztem samorządów. Nawet w wydawałoby się tak drobnej sprawie, jak odsetki od dotacji na zadania zlecone postawa strony rządowej jest zdumiewająca. Ministerstwo optuje za rozwiązaniem, zgodnie z którym odsetki te mają stanowić dochód budżetu państwa. To oznacza, że musimy przekazywać je do Skarbu Państwa, a dodatkowo ponosić dodatkowe koszty administracyjne, które nota bene mogą być wyższe, niż kwota tychże odsetek. Z ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wynika, że odsetki od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych, bez żadnych wyjątków, stanowią źródło dochodów własnych powiatu i naszym zdaniem najbardziej zasadnym rozwiązaniem byłoby wycofanie się przez Ministerstwo z przedstawionej propozycji.

Twarde „veto” musieliśmy również postawić wobec projektu rozporządzenia Ministra Edukacji w sprawie sposobu podziału kwoty potrzeb oświatowych. Po raz kolejny biliśmy na alarm, że brakuje nam środków na finansowanie oświaty. Niestety nie udało nam się zmotywować Ministerstwa Edukacji Narodowej do większej aktywności w rozmowach z Ministerstwem Finansów w celu ich zwiększenia.

Takich kwestii było więcej. Sądzę, że w pierwszych miesiącach kadencji, nowy rząd dopiero nabierał wiatru w żagle i podejmowanie decyzji nie przebiegało zbyt sprawnie. Zatem też większość spraw, na które zwracaliśmy uwagę, nie została zrealizowana.

Może w tym miejscu osłodzić nieco ten bilans?

Proszę bardzo. Podam przykład jednego z najważniejszych i najbardziej pozytywnych wydarzeń ubiegłego roku – uruchomienie środków z Krajowego Planu Odbudowy na opiekę zdrowotną. To otworzyło nam drzwi do realizacji istotnych inwestycji czy działań w szpitalach powiatowych, związanych m.in. z modernizacją infrastruktury medycznej oraz poprawą jakości i dostępności opieki zdrowotnej. Te środki dość długo były przez nas wyczekiwane i dały nadzieję na – przynajmniej

częściową – poprawę systemu ochrony zdrowia. A to sprawa ważna dla nas wszystkich.

Z zadowoleniem przyjęliśmy także zmianę stanowiska Departamentu Prawa Pracy MRPiPS w zakresie interpretacji przepisu ustawy o ochronie sygnalistów. To każda jednostka samorządu terytorialnego będzie musiała ocenić, czy jej organ stanowiący jest w stanie podjąć działania następcze w rozumieniu ustawy - i w zależności od tego - podjąć decyzję o zasadności opracowywania procedury zgłoszeń przez organ stanowiący.

Dzięki naszym działaniom, pracy naszych ekspertów, wiele regulacji zostało ponadto złagodzonych czy dostosowanych do realiów samorządowych.

Sylwestrowe fajerwerki zgasty. Możemy już chyba oddzielić miniony rok grubą kreską i skupić się na przyszłości. Z czym samorzady powiatowe będą mierzyły się w roku 2025?

Oddzielić z pewnością nie. Proszę pamiętać, że jest wiele tematów, które zostały zapoczątkowane w minionym roku, a z którymi tak naprawdę mierzyć będziemy się w ciągu nadchodzących miesięcy. Choćby ustawa medialna, która ma wprowadzić zakaz wydawania prasy przez jednostki samorządu terytorialnego oraz podmioty od nich zależne. Znane są nam jej założenia, dyskutowaliśmy o nich na posiedzeniach ze stroną rządową, ale dopiero w nadchodzących miesiącach poznamy projekt ustawy. Argumenty ministerstwa uzasadniające proponowane rozwiązanie są absurdalne i z całą pewnością nie będziemy w tej kwestii składać broni.

Jakie są w takim razie najistotniejsze dla powiatów oczekiwania i wyzwania na ten rok?

Naszym priorytetem będą z pewnością efekty wyceny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Nie jestem w tym temacie nadmiernym optymistą, ale dopóki „piłka jest w grze”, nie będziemy odpuszczać. Związek Powiatów Polskich na pewno będzie angażował się w tę sprawę, naciskając intensywnie na stronę rządową.

Równie ważnym wyzwaniem jest kwestia dotycząca finansowania oświaty w kontekście zmian wynikających z nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Spodziewamy się dodatkowych wydatków, które będą wynikały m.in. z reformy Karty nauczyciela, choć - jak wspominałem - już dziś środki, które otrzymujemy na zadania związane z oświatą są niedostateczne. Będziemy mocno lobbowali o zmiany w tym zakresie.

Oczywiście jednym z naszych kluczowych działań pozostaje poprawa finansowania ochrony zdrowia. Wspominałem o środkach z KPO. Nie stanowią one jednak panaceum na wszystkie bolączki. Nadal będziemy działać ku prawidłowej wycenie świadczeń zdrowotnych, tak aby system był w stanie sprostać wyzwaniom współczesnej opieki medycznej. Bardzo popieramy powstanie Lokalnych Centrów Zdrowia. Wydaje się, że jest to na ten moment najlepszy model optymalizacji działań sektora ochrony zdrowia, który umożliwiłby nam bardziej efektywne zarządzanie lokalnymi placówkami medycznymi i lepsze wykorzystanie zasobów.

W najbliższych miesiącach będziemy z całą pewnością kontynuować współpracę strony rządowej i samorządowej w kwestii zmian prawnych wzmacniających procesy decentralizacyjne i wspierać walkę z wykluczeniem transportowym. W tym celu będziemy domagać się zmian legislacyjnych oraz zwiększenia środków z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych. Kolejnym tematem będzie uregulowanie

Kategoria: Wywiady

Opublikowano: wtorek, 07, styczeń 2025 10:09

Anna Dąbrowska

Odsłony: 1359

---

kwestii dotyczącej stwierdzania zgonu osoby zmarłej, z którą borykamy się już od kilkunastu lat. Zwrócimy również szczególną uwagę na wdrażanie przepisów ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, która weszła w życie 1 stycznia. Powiaty odgrywają kluczową rolę w realizacji wskazanych w niej zadań na poziomie lokalnym.

Rok 2025 będzie upływał nam ponadto pod znakiem budowania silnych i nowoczesnych powiatów, które skutecznie odpowiadają na potrzeby mieszkańców.

Bycie częścią wspólnoty, jaką jest Związek Powiatów Polskich, pomaga samorządom mierzyć się z wyzwaniami?

Zdecydowanie tak. Mimo iż nie wszystko udaje się osiągać zgodnie z oczekiwaniami, razem jesteśmy niewątpliwie silniejsi, a nasz głos bardziej słyszalny. Nasi eksperci biorą udział w spotkaniach z przedstawicielami rządu w komisjach sejmowych, senackich oraz zespołach tematycznych i posiedzeniach plenarnych KWRiST. ZPP wspiera poszczególne powiaty choćby poprzez działalność doradczo-szkoleniową. W 2024 roku, przez bądź przy współpracy ze Związkiem Powiatów Polskich, bezpłatnie przeszkolonych zostało ponad 21,5 tys. pracowników samorządowych. Wydaliśmy również wiele analiz czy opinii prawnych. W tym roku będziemy wspierać naszych członków szczególnie we wdrażaniu ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, gdzie czeka nas duża zmiana przepisów i także wielu innych.

Jako organizacja chcemy również aktywnie uczestniczyć w inicjatywach międzynarodowych, m.in. w ramach Europejskiego Komitetu Regionów czy Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych Europy oraz podjąć się realizacji projektów we współpracy z europejskimi odpowiednikami powiatów.

Poza tym kluczowym aspektem, jaki stanowią działania związane z legislacją, nie będziemy zapominać o inicjatywach promujących dziedzictwo narodowe oraz podkreślające znaczenie wspólnot powiatowych.

Czego można życzyć Związkowi i samorządom powiatowym na ten rok?

Może tego, by udało się zrealizować to, co dla nas kluczowe, bo - co chciałbym szczególnie podkreślić - to samorzady znajdują się najbliżej spraw obywateli i byłyby w stanie responsywnie odpowiadać na ich potrzeby, gdyby tylko zostały im zapewnione odpowiednie warunki. Jako Związek Powiatów Polskich deklarujemy pełną gotowość do współpracy nad ich wypracowaniem.